

Slovstvo.

SLOVENSKO SLOVSTVO.

„Poezije“. Založil S. Gregorčič. II. V Ljubljani. Založil J. Gorup. — Natisnila »Narodna tiskarna«. 1888. Str. 158.¹⁾

Ko je izšel l. 1882 I. zvezek »Gregorčičevih poezij«, žel je naš pesnik med Slovenci toliko priznanja, kolikor do sedaj še nobeden slovenski pisatelj. Za onim I. zvezkom je izšel pred kratkim II., koji nam je v rokah. Umeva se samo ob sebi, da se vsaka pesem razlikuje od druge in torej tudi pesmi tega zvezka od pesmij v I. zvezku. Toda splošno sodbo smemo kratko s tem izreči, da je značaj teh pesmij isti, ki ga nahajamo v prejšnjih, in da velja večinoma tudi o tem novem daru nadarjenega pesnika to, kar se je pisalo o prvem. Vrline so iste. Razlika je deloma ta, da opeva naš pesnik v tej zbirki nekoliko bolj ljubezen, nego v prvi (n. pr. »Kitica«, »Vasovalec«, »Prekmorska pošta«). Nekatere pesmi so res krasne²⁾, n. pr. »Hajdukova oporoka«.

Sicer pa čitatelj lahko umeva, da dostojne in potrebne kritike v malo vrsticah ne moremo podati. Podali jo bomo o primernem času, h krati pa morali temeljito pojasniti svoje stališče glede glavnih vprašanj pesništva.

Knjižica je lična. Naslov na prvi strani se pa ni posrečil.

Nova slovenska lista. O početku julija sta začela izhajati dva slovenska lista: 1. »**Domoljub**«, Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo. Priloga »Slovincu«. Izhaja vsak prvi in tretji četrtek meseca. Cena 80 kr. za celo leto; 40 kr. za pol leta. — 2. »**Obrtnik**«. Politichen in strokovnjašk list za obrtni stan. Izhaja dvakrat na mesec. Stane celo leto 3 gold. Uredništvo in upravnništvo sv. Petra cesta šte. 21. Naročnina se sprejema tudi v »Narodni tiskarni«. — »Obrtnik« je začel izhajati prav za prav l. 1883, a prenehal naslednje leto. Sedaj torej šteje že III. leto.

HRVATSKO SLOVSTVO.

(Piše Janko B.)

„Društvo sv. Jeronima“ je imelo 1. marca v semenišču glavno skupščino, kateri je predse-

¹⁾ Cene uredništvu niti založnik niti prodajalec nista, kakor je običajno, naznanila; kupili pa smo knjigo za 1 gold.

²⁾ Lastna skušnja nas je učila, da ni nepotrebna naslednja opomba. Pregled raznih knjig, ki je pod naslovom »Slovstvo«, nima namena (v prvi vrsti) kuže knjige priporočati ali kupčevalce od nje odvrčevati — tu niso kupčijska naznanila —, ampak samo poročati toliko, da si more vsakdo vtvariti vsaj nekoliko sodbe. Naša naloga je, da pokažemo dobre in slabe strani kakega dela. Čitatelji naši so pač dosta spretni, da vedo iz sodbe o knjigi storiti sklep, ali bodo knjigo kupili, ali je ne bodo. Naša sodba o vsaki knjigi mora biti nepristranska in kolikor toliko popolna. Naj si je knjiga po vsebini slaba, moramo jej vendar priznati lepo obliko, ako jo ima v istini. To je kritična pravica. Ako pravimo, da je vsebina graje vredna, umeva se samo ob sebi, da knjige ne priporočamo zaradi lepe lupine. Tako pač ni bilo težko spoznati, da nikakor nismo priporočali Čimpermanovih pesmij, ampak smo naravnost opomnili, da »ljubezen našega pesnika (C.) ni vseskozi po npravnih zakonih dovoljena«. To je pač dosti! Kdor tako ljubi, kakor pesnik, nasprotuje npravnim zakonom. Ali torej to odobrujemo? Svesti smo si svoje dolžnosti: delati za krepost. Tega načela se držimo trdno, kakor skale sredi morja.

doval društveni predsednik, kanonik Franjo Budicki. Društvo ima samo 7853 členov, res premalo število za hrvatski narod. Žalibože je to tako koristno društvo premalo razprostranjeno. Mnogo velikih vasij na Hrvatskem je, kjer nima društvo nobenega člana. Društvo je do sedaj izdalo kaj malo zabavnih knjižic, pač pa mnogo poučnih, a prostemu narodu, kateremu je društvo namenjeno, moralo bi najpoprej vlitati veselje do čitanja, in to bi se doseglo le z zabavnimi knjižicami. Jedina »Danica« (koledar z zabavno poučnim dodatkom) se še lepo širi, ker se je že lanska vsa razprodala, čeravno je bila tiskana v 27.000 iztisih. Druge knjige tiskale so se v 900 do 1000 iztisih. Kake knjige bode društvo prihodnje leto izdalo, ni še točno določeno. Društvena imovina broji 82.933 gold. 77 kr.

13. januarja 1888 je umrl v Kaloči naslovni škof in stolni prošt Ivan pl. Antunović, voditelj bunjevaškega in šokaškega plemena, katero se je pred 200 letmi naselilo po ravninah Bačke med Donavo in Tiso, da izbegne preteči sili divjih Turkov. Antunović se je rodil 19. junija 1815 v Kumbaji. L. 1870 je počel izdajati nar. novine: »Bunjevačka i šokačka vila«, katero je pet let vestno urejeval. Napisal je mnogo lepih knjižic, tako n. pr. »Poučne iskricice«, »Slavjan«, »Odmetnik«, molitvenik »Čovjek z Bogom« in polemično knjigo proti Nazarenizmu pod naslovom »Napatak«.

Gotovo je vsakemu Slovincu znano, kako so proslavili Slovani petdesetletnico prve sv. maše jednega izmed prvih Slovanov, kar jih je kdaj slovanska mati rodila — Jos. Jurija Strossmayerja. Vsi znamenitejši pesniki hrvatski proslavili so ga v pesmih, proslavil ga je tudi naš dični S. Gregorčič. V »Glasniku biskupije bosanske i sriemske« št. 5, teč. XVI. tiskana je njegova pesem (pretiskala sta jo že Obzor i Viena), katero je zložil v slavo zlato-mašnika. Več krasnih pesmic je tu, naj omenim le Trnskega, Grga Martića, Buzolića; vendar Gregorčičeva lesketá se kakor biser med njimi.

Knjige »Maticе Hrvatske« za leto 1887. Čitatelji »Dom in Svet-a« so že v 2. in 4. šte. malo spoznali »Matico Hrvatsko«. Gotovo bode vsakega Slovenca in prijatelja bratske sloge zanimalo, ako jim v kratko poročamo o prekrasnih knjigah, katere je »Matica Hrvatska« ravnokar izdala.

Mnogo smo se letos udje nadejali od »Maticе Hrvatske« in se veselili krasnih knjig, vendar »Matica« podala nam je še več, kakor smo se bili nadejali, podala nam je deset dragocenih knjig, od katerih dobí devet vsaki člen za 3 gld., a deseto, kdor plača še 1 gold. za njo. Knjige, tiskane v »Dionički tiskari« so prekrasne ne samo po zunanosti, ampak tudi po vsebini. Največ je med njimi zabavnih (sedem), katere so jako dobro došle, ker tudi Hrvati potrebujejo zdrave, domače zabave, ker tudi pri njih se le še prerado čitajo tuje zabavne knjige in naročujejo tuji, največ nemški časopisi. Veseli nas